

УДК 342.98.072.22(477)

Світлана Миколаївна ПОПОВА,

професор кафедри загальноправових дисциплін Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ АНТИКОРУПЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ

Корупція являє собою складне, суспільно небезпечне і багатоаспектне явище (економічне, політичне, правове, морально-психологічне), яке не лише створює несправедливість у суспільстві, а й

загрожує національній безпеці України. Тому на сьогоднішній день виникла необхідність у створенні в нашій державі органів для боротьби з корупційними діяннями. З огляду на сьогоднішній стан виявлення корупційних діянь, масштаби корупційних правопорушень, слід зазначити про вагоме місце органів антикорупційного контролю в Україні, необхідність адміністративно-правового регулювання їх діяльності.

Органи антикорупційного контролю – це такі виконавчі органи, діяльність яких регламентується відповідними нормативно-правовими актами щодо попередження, виявлення, припинення та розкриття корупційних діянь. Адміністративно-правовим статусом цих органів є комплекс певних прав та обов'язків, закріплених нормами адміністративного законодавства, реалізація яких забезпечується зазначеними гарантіями.

Метою антикорупційного контролю є реалізація наданих функцій, використання одержаної інформації і здійснення коригуючих дій, суб'єкт контролю має здійснювати облік та перевірку того, як контрольований об'єкт виконує покладені на нього завдання та реалізує свої функції щодо протидії корупції серед державних службовців під час реалізації управлінської діяльності.

Битяк Ю. Б. зазначає, що «адміністративно-правові засади управління полягають у виконавчій і розпорядчій діяльності системи суб'єктів, покликаних здійснювати на підставі законів та інших правових актів прогнозування й координацію діяльності різних ланок цієї системи, облік і контроль за розпорядженням матеріальними та фінансовими ресурсами, кадрову роботу, застосування моральних і матеріальних стимулів та заходів дисциплінарного й адміністративного впливу» [1, с. 283].

На сьогоднішній день в Україні існують такі основні органи антикорупційного контролю, як Національне антикорупційне бюро України (до його складу входить Спеціалізована антикорупційна прокуратура), яке покликане здійснювати попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень й запобігати вчиненню нових, а також Національна агенція з питань запобігання корупції, діяльність якої спрямована на розробку антикорупційних програм, їх втілення у життя, проведення аналітичної роботи та здійснення контролю стосовно дотримання норм антикорупційного законодавства.

Діяльність Національного антикорупційного бюро України регламентується Законом України «Про Національне антикорупційне бюро України» [2]. До сфери повноважень Національного антикорупційного бюро України віднесено здійснення досудового розслідування корупційних правопорушень, проведення оперативно-розшукових заходів з метою попередження, виявлення, припинення та розкриття правопорушень, віднесених законом до його підслідності, вжиття заходів щодо розшуку та арешту коштів та іншого майна, які можуть бути предметом конфіскації або спеціальної конфіскації у

корупційних правопорушеннях, забезпечення на умовах конфіденційності та добровільності співпраці з особами, які повідомляють про корупційні діяння тощо.

До складу Національного антикорупційного бюро України входить Спеціалізована антикорупційна прокуратура, діяльність якої регламентується Законом України «Про прокуратуру» [3]. Правове значення даного органу контролю передбачається загальним положенням про прокуратуру, а саме «здійсненням встановлених Конституцією України функцій з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави» [3].

Правову основу діяльності Національної агенції з питань запобігання корупції складає Конституція України, ратифіковані Верховною Радою України міжнародні договори, а також інші нормативно-правові акти. Безпосередній нормативно-правовий акт, яким регламентується діяльність цієї агенції, є відповідний розділ Закону України «Про запобігання корупції» [4], в якому зазначений орган визначається, як «центральный орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику, тобто розробляє антикорупційну стратегію на основі аналізу ситуації щодо корупції, а також результатів виконання попередньої антикорупційної стратегії» [4]. Національна агенція з питань запобігання корупції здійснює суто аналітичну діяльність, розробляє проекти антикорупційних стратегій, досліджує інформацію щодо положень про корупцію та інше.

Таким чином, слід зазначити, що специфічна діяльність органів антикорупційного контролю полягає у попередженні, припиненні, розкритті, розробці певних схем, стратегій щодо виявлення корупційних діянь. Але на сьогоднішній день актуальним є питання щодо необхідності створення Вищого антикорупційного суду України задля більш ефективної боротьби з корупційною діяльністю. З цього питання затверджений Законопроект «Про Вищий антикорупційний суд», який був зареєстрований від 22. 12. 2017 [5]. Його правову основу будуть становити: Конституція України, Закон України «Про судоустрій і статус суддів», Закон України «Про Вищий антикорупційний суд», ратифіковані Верховною Радою України міжнародні договори. Головним завданням даного органу має бути здійснення правосуддя відповідно до визначених законодавством засад та процедур судочинства у корупційних справах з метою захисту особи, суспільства та держави, а також контроль за досудовим розслідуванням таких злочинів.

Список бібліографічних посилань:

1. Адміністративне право України: підручник / Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, О. В. Дьяченко та ін. / за ред. Ю. П. Битяка. – Київ: Юрінком Інтер, 2007. – 544 с.

2. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 5 січня 2017 року № 1798-19. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>

3. Про прокуратуру: Закон України від 20 січня 2018 року № 2249-19. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1697-18/page>

4. Про запобігання корупції: Закон України від 3 серпня 2017 року № 2136-19. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

5. Проект Закону про Вищий антикорупційний суд. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63218